

Szerb Köztársaság

OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYÜGYI MINISZTERIUM
OKTATÁSI ÉS NEVELÉSI MINŐSÉGELLENŐRZŐ INTÉZET
VAJDASÁGI PEDAGÓGIAI INTÉZET

FELADATOK AZ ÁLTALÁNOS OKTATÁS ÉS NEVELÉS ZÁRÓVIZSGÁJÁRA

2010/2011-es tanév

2. TESZT

MAGYAR NYELV

UTASÍTÁSOK A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

A záróvizsgára készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, ezek megoldására 120 perc áll rendelkezésedre. Előbb olvasd el figyelmesen a megoldásra váró feladatot, majd gondolkodj el rajta! Először azokra a kérdésekre felelj, amelyek számodra könnyebbnek tűnnek, később a nehezebb feladatok megoldására is rátérhetsz.

Összpontosíts a feladatok szövegére, hiszen a szöveg a válaszadás módjára is utal. Az elvárások a következők: be kell karikáznod a helyes válasz előtti betűt, össze kell kötnöd a részmozzanokat, be kell írnod valamit a megfelelő helyre stb.

A feladatok megoldásakor mindig teljes megnevezésre törekedj, a rövidítések használata nem engedélyezett (pl. ki kell írnod, hogy helyhatározó, nem fogadható el a hH mint megoldás).

A feladat jobb oldalán található négyzetet hagyd üresen, javításkor ugyanis ide írják be a pontszámot.

Erre a lapra és a teszt utolsó lapjára ne írsz semmit!

A végső válaszokat **golyóstollal** kell beírnod. Munkád során azonban grafitceruzát és törlőgumit is használhatsz. A feladatokat először ceruzával oldd meg, mert így esélyt adsz önmagadnak az időben észrevett hibák javítására. A ceruzával beírt és golyóstollal áthúzott, korigált megoldásokat nem fogadjuk el.

Ha a megadott időpontnál előbb végzel munkáddal, add át a tesztlapot az ügyeletes tanárnak, és csendben hagyd el a tantermet!

Sikeres záróvizsgát kívánunk!

1. Keresd ki a szövegből az édességneveket, és írd a vonalra négyet!

Moziba mentünk volna megint, de a ringlispil eltérített. Meleg volt, verőfény, por. Majális lehetett, vagy gyereknap. Másokat is láttam az iskolából. Egy pillanatra mintha a Szászt a Valival. Talán a Frinyót is. Dübögött a tér, a fákön nagy bádogtölcsér-hangszórók, remegtek az ablakok, hogy pajtásdaloljunk, zengazének, mintamókus. Rengeteg bódé, sátor, pléhasztalra terített ponyva, virsli, sült kolbász, véresmájas, perec. Céllövölde, zsákban futás, tombola. És egy törökmézes. Árult selyemcukrot, Dunakavicsot, francia drázsét is. Krémest, rigójancsit, Táttra-csúcsot. És nagy, széles szeletekben dobos-, Stefánia meg csokitortát, az fekete volt, egészen fekete.

(Békés Pál: *Vattacukor*)

2. Olvasd el a szöveget, majd számozással állítsd megfelelő időrendbe az állításokat!

Mikor kimondják a nevét, nem hisz a füleinek, körülnéz: hátha csoda történik, hátha csak agyrém, nyomasztó lidércnyomás volt, hogy ez az ő neve, és most felébred ebből az álomból. Aztán egy csomó füzetet kap fel a padról. Míg végigmegy a kis utcán, a padsorok közt, ezt gondolja. „Ápluszbészerámínuszbé egyenlő ánégyszetmínuszbénégyszet.” Ezt fogja kérdezni. Biztosan ezt fogja kérdezni. „Ha nem ezt fogja kérdezni, átmegyek különbözeti vizsgával a polgáriba, és katonai pályára lépek.”

Közben megbotlik, és elejti a füzeteket. Míg a földön szedeget, háta mögött felzúg az obligát nevetés, amit ezúttal senki se tilt be: a rossz tanuló törvényen kívül áll, rajta lehet nevetni.

(Karinthy Frigyes: *A rossz tanuló felel*)

___ A rossz tanuló végigmegy a padsorok közti kis utcán.

___ A rossz tanulót kinevetik.

___ Megbotlik, és elejti a füzeteket.

___ A csodában reménykedik.

3. Írd a vonalra, hogyan nevezzük a könyv alább látható szerkezeti egységét!

Előszó (Békés Pál)	7
A MESÉK ÉLNI SEGÍTENEK	
Ahol a madár se jár	13
Kihez szólnak a tündérmesék?	17
A mese mint gyógyító erő	20
Jungianus meseértelmezések	26
Miért nincsenek kertek a mesékben?	31
Miért aludt Csipkerózsika száz évig?	36
Hamupipőke és a rend	39
A megváltó-mesék	42
Állatvölegények és állatmenyasszonyok	45
A nagyravágyó asszony	48
Mit nem lát a mindent látó királylány?	51
Férfiak a mesékben	54
A férfi, aki elfelejtette kedvesét	58
Akik nem tudnak megbocsátani	61
Az önfeláldozó férj	65
Ki a legszerencsésebb?	68
Lúdanyó meséi	
<i>Charles Perrault mesegyűjteményéről</i>	71
A vándor-útra való el-indulásról	
<i>Jakob és Wilhelm Grimm: Gyermek- és családi mesék</i>	74
Száznegyvenöt ígéretes éjszaka	
<i>Az Ezeregyéjszaka meséi I. kötet 1–145. éjszaka</i>	78
A félegyházi mesekirály	
<i>Egy sok évszázados hagyomány utolsó dokumentuma</i>	
<i>Seres József félegyházi parasztgazda népmeséi</i>	84
* 309 *	

(Boldizsár Ildikó: *Mesepoétika. Írások mesékről, gyerekekről, könyvekről*)

A könyv szerkezeti egységének neve: _____

4. Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd oldd meg a feladatot!

A halandó múzsa

Milyen volt Ady Endre özvegye? Fotót, tucatnyit ismerünk. Ő maga is szívesen küldött hódolóinak, barátainak – pedig általában nem volt elégedett a fényképekkel. De jó párat – a legismertebbeket – igazán nagy mesterek készítettek, Székely Aladár például. Ám ezek a beállított, rafináltan világított, simára retusált művek épp az egyéniséget adó hibákat igyekeztek elleplezni. Sokszor többet mondanak el egy fotográfus személyiségéről, mint a modelléről. És szinte mind arckép.

Születtek rajzok és festmények is róla, több is, mint fotográfia. Festő férjétől, Márffy Ödöntől természetesen, de nemcsak tőle. Csinszkát megfestette Rippl-Rónai József: finomvonalú pasztellképe még Ady feleségeként örökíti meg pimaszul félrevágott kis kalapban, szőkefürtösen, piciny mosollyal a szája szegletében. Aztán ő maga is készített önarcképeket, leginkább karikatúrákat.

(Rockenbauer Zoltán nyomán)

Kapcsold össze az olvasott szöveg alapján a fogalmakat a megfelelő névvel! Írd a vonalra a nevek előtti számot!

a) rajz, festmény ___

b) karikatúra ___

c) pasztellkép ___

d) fénykép ___

1. Csinszka (ő maga)

2. Márffy Ödön

3. Székely Aladár

4. Rippl-Rónai József

5. Olvasd el figyelmesen Mészöly Miklós *Vidám és szomorú* című meséjének befejező részletét, és hasonlítsd össze Gárdonyi Géza *Egri csillagok* című regényének bevezetésével! Húzd alá a Mészöly-szövegben azt a mondatot, amely akár az *Egri csillagokra* is utalhat!

A patakban két gyermek fürdik: egy fiú meg egy leány. Nem illik tán, hogy együtt fürödnek, de ők ezt nem tudják: a fiú alig hétesztendős, a leány két évvel fiatalabb. Az erdőben jártak, patakra találtak. A nap tüzesen sütött. A víz tetszett nekik. Először csak a lábukat mártogatták bele, azután beleereszkedtek térdig. Gergelynek megvizesedett a gatyácskája, hát ledobta. Aztán az ingét is ledobta. Egyszer csak ott lubickol meztelenen mind a kettő.

Fürödhetnek: nem látja ott őket senki. A pécsi út jó messze van oda, s az erdő végtelen. Ha valaki meglátná őket, lenne is nemulass! Mert a fiúcska csak hagyján – az nem úrfi; de a leányka az a tekintetes Cecey Péter úr leánykája – kisasszony –, és úgy illant el hazulról, hogy senki se látta.

Még így csupaszon is látszik rajta, hogy úrileány: kövér, mint a galamb, és fehér, mint a tej. Ahogy ugrándozik a vízben, a két kis szöszke hajfonat ide-oda röppen a hátán.

– Derdó – mondja a fiúnak –, uttyunk.

A Gergőnek nevezett, soványka, barna fiú háttal fordul. A leányka belekapaszkodik a nyakába. Gergő megindul a part felé, a leányka meg a víz színén lebeg és rugódozik.

(Gárdonyi Géza: *Egri csillagok*)

Kiszáradt a tó, csupa ránc, repedés. Hátára esett egy bogár, s nem tud megfordulni.

De szomorú!

Zöld mezőben két peckes gólya jár. Nagy víz partján két pucér gyerek ül.

Ez vidám dolog!

Ismeritek Lupityinkót? Gyűszűben alszik s fázik, cérnaszállal takarózik.

De szomorú!

Vetve az ágy. Puha a párna. Még Lupityinkó is elfér itt mellettem.

Ez nem szomorú!

(Mészöly Miklós: *Vidám és szomorú*)

6. 1. Milyen tanácsokkal látnád el barátodat az öltözködéssel kapcsolatban? Fogalmazz meg két felszólító mondatot az adott témával összefüggésben!

a) _____

b) _____

2. Szerkessz nyelvtanilag helyes mondatot az alábbi szóhalmazból! Minden szót fel kell használnod! Szabadon toldalékolhatsz. A szórendre és a helyesíráásra ügyelj!

az, vasárnap, barátnő, a, vízpart, idő, töltötte, Toncsi

7. Olvasd el a Helyesírási szabályzat 262. paragrafusát!

262. Kötőjelet szavak és szórészek között az alábbi esetekben alkalmazunk:

a) Az olyan összetett szavakat, illetőleg tulajdonnévi szóalakokat, amelyekben a tagok, illetőleg a szóelemek határán három azonos, mássalhangzót jelölő betű kerül egymás mellé, kötőjellel tagoljuk: *sakk-kör, ott-tartózkodás, össz-szövetségi; Széll-lel, Mann-né; stb.* [Vö. 62., 94., 265. a)]

Húzd alá a helyesen írt szavakat!

- a) Vassal (vezetéknév: Vass) – Mann-nal
 b) balett-táncos – baletttáncos

8. Írd be a szavakat a táblázat megfelelő rovatába!

öröm, gyöngytyúk

Kiejtés elve	Szóelemzés elve	Hagyomány elve	Egyszerűsítés elve

9. Írd le helyesen az alábbi szavakat!

délszerbiai, egricsillagok, mándyiván, beszerettékvolnahívni, bodrikutyám, adyendreáltalánosiskola

10. Olvasd el a szöveget, és számozással rakd sorba az eseményeket!

Tényleg sok volt itt a kárász, a tiszta, sekély vízben jól láhattuk őket, széttárt uszonyokkal lebegtek a víz mosta kis üregek felett, mintha valamennyien egy-egy fészket őriznének. Óvatosan belelábaltunk a vízbe, a fűzfavesszőt leszúrtuk magunk mellé, vártunk egy kicsit, hogy a víz tükre kisimuljon, aztán előrehajoltunk, lassan a vízbe dugtuk a kezünket, és mozgattuk az ujjainkat. Sokat fogtam már így a Szívnél, a Gavanski-féle vízimalom mellett, elég jól begyakoroltam magam. Most azonban olyan ügyetlenül kapkodtam utánuk, mintha először csinálnám. Török Ádám már hármat felfűzött, mire nekem is sikerült megfognom egyet, de olyan rosszul kaptam el, hogy az uszonyával kisebezte a tenyerem.

(Gion Nándor: *Virágos Katona*)

- _____ leszúrták a fűzfavesszőt
 _____ vízbe dugták a kezüket
 _____ felfűzték a halakat
 _____ türelmesen vártak
 _____ belelábaltak a vízbe

11. Milyen szófajúak a táblázatban lévő szavak? Jelöld x-szel a megfelelő rovatban!

	Főnév	Melléknév	Számnév	Ige
sok				
sokaság				

12. A rokon értelmű szavak közül egy kakukktojás. Húzd alá!

elegáns, jól öltözött, karcsú, csinos, modern öltözetű

13. Keresd ki az alábbi szövegben a szleng szavait!

Megyek haza, de nem visznek a lábak, csak csoszogok egy helyben. Lehet, hogy már tudják is, futótűzként terjed a hír: lelőttem a kontyos macát. Jó, hogy a zsarukat ki nem hívták. Ha kilövöm a szemét, irány a dutyi...

Írj a vonalra kettőt!

14. Töltsd ki az üres rovatokat!

így írjuk

kapdos

így ejtjük

láccik

mássalhangzótörvény

15. Állapítsd meg, hogy a következő mondatokban milyen mondatrész a főnévi igenév!

- a) Jó volt elmondanom a titkomat. _____
- b) Estig meg fogom oldani a feladatot. _____
- c) Szeretek úttalan utakon bolyongani. _____
- d) Gitározni ment a születésnap buliba. _____

Írd a mondat melletti vonalra a megfelelő számot!

1. célhatározó
2. alany
3. tárgy
4. állítmány

16. 1. A következő részlet Petőfi Sándor *János vitéz* című művéből való. Az első sorból kimaradt egy szó, neked kell eldöntened, melyik illik a sor végére az alábbiak közül.

madár, meggy, levél

Elváltak egymástól, mint ágtól a _____,
Mindkettejük szive lett puszta hideg tél.
Könnyeit Iluska hullatta nagy számmal,
Jancsi letörölte inge bő ujjával.

2. Miután megoldottad a feladatot, állapítsd meg, milyen stílusesszék (alakzat) található a versszak első sorában! _____

17. Kiről van szó? Írd a kihagyott helyre a hős nevét!

1. _____ a család hű öreg szolgája. Még Toldi Miklós nagyapjának lett az ostorosgyereke; Lőrinc úrnak, majd özvegyének legmegbízhatóbb embere; ifjú urát a szolgai alázat és az apai szeretet vegyülékével követte és segítette mindenben. Fia is örökölte hűségét és a családhoz való ragaszkodását.
2. _____ mostohája áldozata lett. Jancsi szerelme sírjáról egy rózsát tépett, s azzal indult szomorú vándorlásra. Hosszú megpróbáltatások után eljutott Tündérországba, ahol a tóba vetette a rózsát. Ez a tó az élet vize volt, a szeretett lány kilépett belőle. A szép ifjú párt az ország trónjára emelték a tündérek.

(Tótfalusi István nyomán)

18. Műfaja alapján húzd alá a felsorolt címek közül a balladéét!

*Tétova óda, Mostan színes tintákról álmodom, Hét krajcár,
A Tűz csiholója, János vitéz, Tengeri-hántás*

19. Olvasd el a következő szöveget, majd húzd alá a helyes válasz előtti betűt!

1541 a magyar történelem egyik legszomorúbb éve. A magyar állam már a mohácsi csatában összeomlott, s az Oszmán Birodalom attól kezdve macska-egér játékot játszott a meggyengült országgal. Most is játszi könnyedséggel tette rá a kezét a fővárosra: még csak harcolnia sem kellett érte. Ezt a megalázó fordulatot jeleníti meg az *Egri csillagok* a 21. fejezetben. A város elestét a tornyokra tűzött zászlók jelzik. Nem a fegyverek, nem a diadal, nem a számbeli fölény. Néhány rúdra tűzött vászondarab csupán, s ez mégis elég hozzá, hogy a magyarok kétségbeessenek. Mert a zászló jelkép, s fegyverropogás nélkül is képes kifejezni a győzelmet. Manapság az emberek közömbössé váltak a jelképek iránt. Pedig a lelkükben kóválygó érzelmek nélkül olyanok, mint a gazdátlan jószágok: képtelenek egy rendezett nyájja összeállni. Gergő jól tudja, hogy helyzete reménytelenné vált. Semmit sem tehet, de legalább érti az új helyzetet, legalább átlátja a viszonyokat, legalább fölmérheti a valóságot. S aki tudja, hogy rab, máris szabadabb egy fokkal, mint aki esztelenül rángatja a nyakát szorító láncot.

A fenti szöveg:

- a) értelmezi a 21. fejezetet,
- b) ismerteti a regény 21. fejezetének cselekményét.

20. Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd felelj a kérdésre!

Kosztolányi Dezső: *Aranysárkány*

Tavasszal s reggel kezdődik a történet, de már a második fejezet olyan kánikuláról tesz említést, amely hirtelen, átmenet nélkül követte a telet. Az elbeszélő nem egyenletesen adagolja, de tömbszerűen építi föl a cselekményt: a sokszori történés állóképszerűségét általában hirtelen szakítja félbe az egyszer végbement esemény. A szereplők életéből is hiányzik a folytonosság, sőt koruk sem azonos éveik számával.

(Szegedy-Maszák Mihály nyomán)

Hogyan építi fel az irodalomtörténész szerint Kosztolányi Dezső elbeszélője a cselekményt?

- a) egyenletesen
- b) folytonosan
- c) túlzottan lassítva
- d) tömbszerűen

A teszt eredménye magyar nyelvből

Megjegyzés: A tanulók NE töltsék ki ezt az oldalt!
Az oldalt a kinevezett bizottság tölti ki.

Összpontszám:

		,	
--	--	---	--

Bizottság:

- _____
- _____
- _____
- _____

Az egyes feladatok pontszáma:

A feladat sorszáma	Kitöltetlen	0 pont	0,5 pont	1 pont
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

A megfelelő helyre ✕ jel kerül!

Azonossági szám (A tanuló kódja)	
Iskola	
Helység	
A tanuló vezeték- és utóneve	